

Landsgildets historie.

BEGYNDELSEN

Det er jo moderne i disse tider at se tilbage til 50'erne - krøniketiden - og jeg skal da også bringe os tilbage til Langfredag den 16. april 1954 under førerstævnet, hvor 6 gilder holdt det stiftende landsgildeting for Baptistspejdernes Landsgilde (ja, det hed vi faktisk indtil 1980 med revisionen af vores landsgildeskrå). De 6 gilder var Semper Ardens K.I/D, Trekløvergildet K.I/P, Den Blå Lilje, Odense, Føltvedgildet, Aalborg I/D, Gleipnergildet, Sæby og Trekløvergildet Elnø, Aalborg I/P med i alt 129 medlemmer. Til landsgildemester valgte man Erik Ipsen fra Semper Ardens. Daværende korpschef M.C. Andersen skriver på forsiden af GILDE-NYT Nr.1 1954:

“ NU GÆLDER DET! Med dette første GILDE-NYT er det mig en glæde at sige goddag til alle gildesøstre og -brødre. Landsgildet er nu en realitet. Og jeg glæder mig over, at gilderne står i så nær kontakt med vores korps, som tilfældet er, og dog på alle måder har deres selvstændighed. Jeg tror, at vi dér fandt den helt rigtige form for samarbejde, og jeg er overbevist om, at gilderne i fremtiden skal komme til at betyde en styrkelse for vort korpsarbejde. Hvordan kontakten gilderne imellem skal blive mest effektiv, må vi langs ad blive klar over. Vi prøver på gennem denne henvendelse at råbe hinanden op. At sige til hinanden: Nu gælder det om at øve en indsats for spejderarbejdet i vore menigheder, og derigennem styrke broderskabet.

*Med fast venstre,
M.C. Andersen
Korpschef. ”*

På mødet valgte man et præsidium, hvori også korpschefen eller korpssekretæren havde sæde. Man vedtog den første landsgildeskrå og et kontingent på 1 kr. pr. år pr. medlem og året senere en ekstra krone for Gildenyt - en pris, det holdt indtil man i 1962 under heftig diskussion hævede kontingentet til i alt 3 kr.!

I de første år stod gilderne nærmest i kø for at blive optaget i landsgildet. Nogle kom i en kortere årrække og gik igen, men nye opstod, og i 1962 talte vi 13 gilder med i alt 291 medlemmer. I 1964 blev vi delt op i 3 provinsialer: Gilderne i Nordjylland, i Midtjylland og Fyn, og gilderne på Sjælland, indenfor hvilke man kunne samarbejde nærmere og det gjorde vi da også på Sjælland i en årrække.

FORTSÆTTELSE OG NEDGANGSTIDER

Men trods det store antal, var det alligevel så som så med interessen for landsgildet ude i gilderne, og det var svært at samle folk til landsgildetingene, der blev holdt hvert år i forbindelse med førerstævnet. Her afholdtes også årets eneste præsidiemøde. Én af årsagerne var nok, at vi ikke fik lært hinanden ordentligt at kende. Både gildehal og -ting blev hastet igennem i løbet af et par timer, og sommetider efter en førerstævne-festaften, hvor alle var trætte. Det var lidt utilfredsstillende, og med mindre man i øvrigt var involveret i førerstævnet, var der ikke den store interesse for at rejse langt for et så kort samvær.

Så besluttede man fra 1958 at afholde landsgilde-weekends - fra lørdag aften til søndag aften. Vi var jo yngre, og mange arbejdede om lørdagen. Det hjalp lidt, men tilslutningen var alligevel forholdsvis ringe de første år. I 1964, hvor vi var flest, glædede man sig over nu at have 35 deltagere med! Nogle gilder var slet ikke repræsenteret, så man besluttede at indføre et bødesystem, således at de gilder, der ikke var repræsenteret skulle betale, hvad der svarede til én togbillet - dog mindst 25 kr. Det skabte en del surhed i geledderne, og i de følgende år skete der en markant nedgang.

Mange af gilderne meldte sig ud. Jeg har ikke helt gennemskuet årsagerne fra det foreliggende materiale men man kan dog ane et lidt hårdt og ukærligt tonefald. Nogle gilder gik i opløsning (hvedebrødsdagene var forbi), nogle kunne slet ikke se formålet med landsgildet og var skuffede over, at de høje idealer og visioner ikke rigtig blev nået, og nogle foretrak at koncentrere sig om det lokale gildearbejde og de lokale spejderkredse og det er jo også dér, det egentlige gildearbejde skal lægges.

Jeg tror, vi kan kalde de sidste år i 60'erne for landsgildets sorte periode. I begyndelsen af 70'erne var vi helt nede og dykke med kun 3 gilder: Ex-Voto, Gyldenløverne og Sirius. Så kom UBE MASO til, og vi fik efterhånden et fasttømret og meget positivt samarbejde og venskab, og det har holdt lige siden. For 10 år siden kom Syssegildet Hjørring-Hirtshals til - og det har været et dejligt tilskud og en foryngelse af landsgildet, som efterhånden var nået godt op over sølvbryllupsalderen.

Vi har gennem årene forsøgt at få nye gilder etableret og at få nogle af de endnu eksisterende gilder tilbage i folden, dog uden held. Jeg har dog stadigvæk et håb om, at både generationskløften og

forståelseskloften til det bestående spejderarbejde kan blive udfyldt af nye "gamle" spejdere, som kan gribes af gildeidéen, for den fejler ikke noget.

GILDENYT

Fra 1954 til 1962 hed vores blad faktisk GILDE-NYT. Så blev det inddraget - det var, som det blev omtalt, et "smertensbarn". Det var umuligt at finde en villig redaktør, og gilderne var heller ikke særligt flittige til at bidrage med indlæg. Så man besluttede bare at udsende sporadiske skrivelser fra landsgildeledelsen, men efter nogle år erkendte man behovet for en mere regelmæssig intern kommunikation landsgildet og gilderne imellem, og i 1967 genopstod bladet med titlen 'Gildemeddelelser', hvilket det hed indtil det i 1984 fik det gamle navn Gildenyt igen, og jeg synes vi har fået os et flot lille blad. Tak til redaktørerne gennem tiderne.

PROJEKTER, m.m.

Og hvad har vi så beskæftiget os med gennem tiderne? - ud over at dyrke fællesskabet og venskabet, som jo er det kit, der overhovedet binder os sammen. Og Gudske lov for det! Når man læser de gamle blade og referater igennem, kan man næsten få åndenød over den aktivitet og kreativitet, der er udfoldet i de lokale gilder, men det skal jeg ikke gå ind på her så bliver jeg aldrig færdig!

Men i landsgildet er det nu heller ikke så ringe, hvad vi har udrettet: Her er et lille udpluk:

- Allerede i 1955 besluttede man at lave en landsgildefond og indsamlede på stedet 100 kr., som en startkapitel "Til den ukendte patruljefører" kaldte man den.

- I 1956 var vi på arbejdslejr på den nyerhvervede Øksedalsgrund, og i 1958 kunne vi indvie klokken og klokkestablen i lejrkirken, som et minde fra landsgildet til P. Rasmussen, som døde i 1955. Han var den første korpschef eller landschef, som det hed dengang.

- I flere år blev der samlet ind til børnehjemmet 'Bakken' i Hjørring.

- Også Baptistikkens arbejde i Afrika har gennem årene fået mange bidrag fra landsgildet, bl.a. skolebyggeriet i Bujumbura i 1972/73, som vi kaldte UBE MASO-projektet, ikke at forveksle med det nuværende gilde af samme navn. Der var bidrag til Burundi efter et af de mange oprør dernede, - tørklæder til spejderarbejdet i Rwanda, og der var brilleindsamlingen blandt spejderkredsene, der gav 5000 par briller, renset og opmålt og afsendt til Rwanda, mm.

- Men Øksedal har gennem tiderne nok stået højest på projektlisten. Der er blevet givet penge til en pejs og til vedligeholdelse. Der er blevet givet sangbøger og bibler til stedet, og i 70'erne deltog vi i den store "Øksebrand"-indsamling for at få udvidet faciliteterne heroppe. I 1980 kunne vi overrække en jubilæumsgave på 15.000 kr. til byggeriet. Og i '82 tog vi igen på arbejdslejr, hvor der blev væltet mure og renset mursten. Ved korpslejren i '85 stod landsgildet for hele intendanturen et herligt samarbejde mellem korps og gilderne indbyrdes. Så har der været førercafée på Brobyggerlejren og senest på Nordisk lejr i Eidskog, og lur mig, om vi ikke også bliver involveret i næste års jubilæumslejr.

- I begyndelsen af 80'erne fik vi så oparbejdet vores nuværende landsgilde-fond -eller støttekonto - først med en kapital på 10.000 kr., der så i årenes løb gennem bidrag og gaver fra gilderne er steget til godt 40.000 kr., hvoraf vi hvert år af renterne har kunnet uddele nogle beløb på førerstævnet til enkelt-spejdere eller kredse, som på særlig måde har haft behov for en håndsrækning fra os gamle spejdere.

- I de seneste år er vi så gået med i at støtte opstart af et spejderarbejde i Polen, og det fortsætter vi vel med i endnu en tid.

Så helt ineffektive har vi vel ikke været - oven i vort eget løbende gilde- og menighedsarbejde. Men jo flere vi er, og forhåbentlig bliver, jo mere kan vi leve op til et af vore formål, nemlig at støtte det bestående spejderarbejde, som tak for vore egne gode spejderår.

Jeg vil slutte dette udpluk af gennemlæsning af 50 års blade og referater med at læse lidt af Ernst Borges indlæg i GILDE-NYT nr. 2/1954:

" GILDETANKER: Roen har sænket sig over stuen. Ungerne er lagt til køjs, konen gået til gildemøde, og så er det vist på tide at få skrevet den artikel om gilderne og gildetanken, som redaktøren har bedt om.

Og så falder man i staver. Hvor længe er det egentlig siden, vi stiftede det første baptistspejder-gilde? 6 år. Kun 6 år! Det er vist i grunden ikke lang tid at gøre status over. Og dog er det måske netop nu på sin plads, nu hvor landsgildet er stiftet, og de enkelte gilder skal til at finde deres plads i fællesskabet og samarbejdet.

Og tankerne går tilbage til den aften for 6 år siden, hvor de første 12 gildebrødre aflagde deres gildeløfte i de levende lys' skær i den lille stue. Hvad havde vi egentlig ventet os, vi der lovede hinanden, at vi ville prøve at leve efter spejderløftet og at være gode og trofaste gildebrødre? Ja, vi var fra først af klare over, at gildets formål måtte være dobbeltsidigt: At være til hjælp og støtte for spejderarbejdet, hvis det var muligt (jeg tror, det kan siges, at vi var meget forsigtige i vurderingen dér), og at prøve at kontakte de gamle kammerater, prøve på ny at opleve fællesskabet, således som vi havde kendt det så

mange gange som drenge, da vi i den blå bluse trampede i pedalerne på vejen til lejren og den stærke gav den mindre stærke et hjælpende skub op ad de stejleste bakker. Der var megen forventning, da vi samledes til optagelsen efter at have arbejdet med tingene i nogen tid. Forventning og en lille smule ængstelse. Nu bagefter behøver vi jo ikke at lægge skjul på, at vi var en lille smule nervøse for, at det ikke skulle lykkes helt at skabe den højtidelige stemning, der skulle og måtte være over en gildehal og en optagelsesceremoni. Der var jo folk, vi havde snakket med, som havde vrisset 'frimureri' og 'teater'. Men det blev højtid. Lidt uvante med sceneriet, måske lidt forlegne, men samtidig grebne af øjeblikkets alvor aflagde vi gildeløftet en for en. I dag er de 12 spredte over det meste af jordkloden. Men gildeløftet og fællesskabet holder endnu. Og nye gildebrødre og søstre er kommet til. Ikke noget imponerende tal. Men om gildearbejdet gælder det, som så meget andet, at det ikke er mængden, der gør det. ....

Og hvad er det så, der berettiger os til at sætte endnu et hjul om end et af de meget små under baptistsamfundets gamle, veltjente vogn? For mig at se, er der 3 ting

1) Kontaktmissionen. Det er en kendsgerning, at der iblandt gamle spejdere er en masse, som i dag ingen forbindelse har med nogen form for baptistisk arbejde - og det gælder også nogle, der engang havde stået eller stadig står som medlemmer af en menighed. Gennem et arbejde, der har tilknytning til deres gamle spejderkreds - og måske kun der igennem - vil det være muligt at få kontaktet adskillige af disse. Vi har set eksempler på, at nogle på ny har fået forbindelse med menigheden og har taget et arbejde op dér. Det må da kaldes kontaktmission. Og længere tror jeg ikke, det er gildernes sag at gå.

2) Tjenesten for spejderarbejdets sag i den menighed, hvori vi står. Det er ikke her stedet at remse op, hvad der kan hjælpes med. Vi ved jo alle, at der kan være mangfoldige ting. Blot ét skal slås fast: Den moralske betydning, det kan have for en spejderkreds og for førerne, at der findes en organisation af mænd eller kvinder, der holder af spejderarbejdet og tror på dets betydning, og som kender det - også de sider, der af og til kan vise sig mindre flatterende. Vi kan jo være helt oprigtige her i GILDE-NYT, og så kan det også siges, at selv om der gennemgående blæser en ret mild vind over for spejderarbejdet i vort samfund, så er der dog adskillige menigheder, der er ret ligegyldige eller rent ud negative i deres syn på spejderarbejdet. Sådanne steder kan betydningen af et gildearbejde vanskeligt overvurderes. ...

3) At vi i gildearbejdet har fået øjnene op for, at 'engang spejder - altid spejder' ikke bare er et slagord. Igennem gildeløftet har vi fået anledning til at bekræfte spejderløftet, at se det med 'voksne' øjne og se den værdi, der i dagliglivet ligger i at være bundet af et løfte, der stiller høje etiske krav til vort liv og vor tilværelse.

Der har fra forskellig side været en del kritik af gildebevægelsen inden for vort samfund. Man har talt om, at vi har organisationer nok, og at det er bedre at udfylde de bestående rammer end at lave nye. Hertil er kun det at sige, mener jeg, at så længe der føles et behov, skal vi ikke bekymre os for, hvor få eller mange organisationer, vi har eller får. Faren ligger først i, at 'kærligheden bliver kold' inden for organisationerne, så kun skallen bliver tilbage. Gud bevare os fra, at dette nogen sinde skulle kunne siges om gilderne. Men sker det alligevel, må vi ikke tøve med at tage konsekvenserne deraf. Og hvad end arbejdet benævnes, eller hvad end midlet er, så gælder for os alle, at 'I er nu Kristi legeme og hver for sig hans lemmer'. Det tør vi også i al ydmyghed tro om vort gildearbejde". (signeret: Borges).

Det er da Gildetanker, der for det meste også gælder i dag 50 år senere.

AJS/august 2004

(givet ved jubilæumsfejringen på Øksedal august 2004)